

Filmhandledning:

LEA - BYNS DROTTNING (QUEEN OF NIENDORF)

Originaltitel: Königin von Niendorf

Regissör: Joya Thome

År: 2017

Tal: Tyska

Text: Svensk

Rekomenderas: fr. 8 år

Produktionsland: Tyskland

Speltid: 68 min

En filmhandledning av Christina Tsiobanelis

Queen of Niendorf tar sin början på sista skoldagen innan sommarlovet. Tioåriga Lea tycker att alla hennes tjejkompisar har förändrats och blivit tråkiga under året. De är bara intresserade av pojkar och utseende. Lea vill hellre hänga med killarna som bygger flottar, hänger i kojor och hittar på halvgalna äventyr. Problemet är bara att inga tjejer får vara med i killarnas gäng. Killarna inser snabbt att Lea är rätt cool och kommer överens om att hon får vara med om hon klarar ett test. Gänget drar runt under sommaren och hittar på bus i byn, badar, spionerar på grannar och försöker stoppa borgmästaren från att vräka byns gamla musiker. Detta är en klassisk sommarlovs- och uppväxtskildring. Det handlar om att få vara som man är och inte som man förväntas vara.

FÖRE OCH EFTER FILMEN

Queen of Niendorf kräver inte några specifika förkunskaper. Filmen kan med lätthet användas som utgångspunkt för att bland annat prata om grupptillhörighet, kön, utanförskap, könsroller. Beroende på vilken ingång som man väljer kan förberedelserna se ut på olika sätt. Ett tips är att gemensamt titta på filmens trailer för att avgöra vilka teman som kan dyka upp i en efterföljande diskussion.

Några exempel på frågor som man kan använda efter man har sett trailern.

- » Vad tror ni filmen kommer handla om?
- » Vad tror ni Lea menar när hon säger "alla har förändrats det här året" ?

Man kan vara uppmärksam på om diskussionen har förutfattade meningar om vilka egenskaper som tillskrivs killar och tjejer. De förutfattade meningarna som kan lyftas i diskussionen efter filmen.

Denna filmhandledningen riktar in sig på förslag på frågeställningar att arbeta med efter att filmen har visats.

Filmen och läroplanen

Det etiska perspektivet är av betydelse för många av de frågor som tas upp i skolan. Perspektivet ska prägla skolans verksamhet för att ge grund för och främja elevernas förmåga att göra personliga ställningstaganden.

2.1 Normer och värden

Skolan ska aktivt och medvetet påverka och stimulera eleverna att omfatta samhällets gemensamma värderingar och låta dem komma till uttryck i praktisk vardaglig handling.

Mål

Skolans mål är att varje elev

- kan göra och uttrycka medvetna etiska ställningstaganden grundade på kunskaper om mänskliga rättigheter och grundläggande demokratiska värderingar samt personliga erfarenheter,
- respekterar andra människors egenvärde,
- tar avstånd från att människor utsätts för förtryck och kränkande behandling, samt medverkar till att hjälpa andra människor,
- kan leva sig in i och förstå andra människors situation och utvecklar en vilja att handla också med deras bästa för ögonen, och
- visar respekt för och omsorg om såväl närmiljön som miljön i ett vidare perspektiv.

HANDLINGEN

På gympalektionen får Lea reda på att hennes kompis Lara inte ska åka på läger den här sommaren. I omklädningsrummet tittar Lea på några av klassens tjejer som speglar sig. Hon döljer sig för tjejerna när hon byter om.

När sista skoldagen innan sommarlovet äntligen lidit mot sitt slut ser Lea att Lara går iväg med de coola tjejerna. Hemma på middagen frågar Leas mamma henne om Laras mamma kan köra dem till lägret i år. Lea säger att hon inte vill åka på läger i år. Hennes mamma undrar om beror på att Lara inte vill åka dit. Lea vill inte riktigt svara på mammas fråga och säger återigen att hon inte vill åka på läger i år. Efter middagen besöker Lea vännen Mark. Han är en äldre man och är en musiker som har ont om pengar. Lea beklagar sig över att alla har blivit så annorlunda i år. Väl hemma har Leas mamma bjudit in Lara och hennes mamma. Lea och Lara umgås i trädgården. Lara vill bara prata om killar men Lea är inte intresserad av att prata om det. Hon upplever att deras relation har blivit annorlunda.

Under en cykeltur ser hon ett killgäng som drar runt i byn. Hon följer efter dem och smyger på dem. De håller på och bygger en flotte. När de lämnat flotten går hon fram och prövar den. När killarna kommer tillbaka säger de tydligt att hon måste lämna flotten omedelbart. Flotten är bara till för medlemmar i gänget och det är bara killar som kan vara medlemmar. Tjejer får inte att vara med för de är rädda och fega. Under dagarna som kommer bestämmer sig killgänget för att testa hur rädd Lea är. Nico, gängets ledare utmanar henne att krypa in i brandmannens hus och spionera på honom och se vad han gör om kvällarna. Hon antar utmaningen men på ett villkor: Att hon får vara med i deras gäng. Väl nere i brandmannens hus ser hon brandmannen skypa med en man som är hans hemliga pojkvän. Lea blir påkommen och springer därifrån. Väl bland killarna igen ljuger Lea och säger att det enda hon såg var brandmannen som matade sin sköldpadda. Tekniskt sett är hon nu en i gänget men Nico verkar inte helt nöjd med det hela. Gänget får reda på att borgmästaren ska försöka driva ut den gamle musikern Mark ur hans hus för att ett företag ska flytta in. Borgmästaren vet att han har skatteskulder som han inte kan betala tillbaka och tänker utnyttja detta mot honom. Gänget smider en plan.

ATT DISKUTERA EFTER FILMEN

De bryter sig in på skattekontoret och stjälar Marks journaler för att borgmästaren inte ska komma åt dem. De ger journalerna till Mark och vill att han ska bränna dem. Men Mark verkar inte särskilt glad över vad de gjort och lämnar tillbaka dem till borgmästaren.

Nico börjar störa sig på att Lea är med i gänget och börjar undersöka om det som Lea sa om brandmannen verkligen stämde. Han kommer fram till att Lea har ljugit och meddelar att hon måste göra ett nytt test för att vara med i gänget. Lea blir arg och drar därifrån. Hon försöker umgås med Mark, men Mark berättar att han kommer bli vräkt i slutet av månaden.

Efter några dagar ensam letar hon upp Nico och meddelar att hon antar den nya utmaningen. Den nya utmaningen består i att hon ska ligga under tågrälsen när tåget passerar. De andra medlemmarna verkar inte tycka det är en bra idé men ingen vågar trotsa Nico. Lea klarar utmaningen och nu är hon definitivt med i gänget. Gänget och Mark har en avskedsfest för Mark, samma kväll blir Lea officiellt medlem i gänget.

Några dagar senare träffar Lea en av tjejerna från hennes klass som säger att Lea och hennes killkompisar är tontiga. Gänget gillar en fälla för klasskompisen och hennes vänner och sprutar ner tjejerna med ketchup och senap. Vi lämnar filmen när barnen cyklar iväg på deras cyklar. För första gången i filmen ler Lea.

Utanförskap, tillhörighet och vänskap

- » Queen of Niendorf handlar till stor del om att tillhöra ett gäng. Vad kan vara positivt respektive negativt med att vara med i ett gäng?
- » I grupper är det vanligt att det finns en ledare. Men det måste inte vara så. Vad gäller filmen, tror du att de andra i gruppen vill att Nico ska vara ledare? Eller är det Nico själv som bestämt det?
- » Nico verkar inte helt nöjd med att Lea klarar det första testet. Varför tror du att det är så?
- » Lea har en vänskap med den äldre musikern Mark. Varför tror du att de är vänner? Har de något gemensamt? Fundera på det själv först och diskutera sedan i små grupper innan ni tar upp frågan i helklass.
- » När Lea kommer hem från skolan ljuger hon för sin mamma om att hon inte längre vill åka på läger. Varför tror du hon ljuger?
- » Varför tror du Lea går med på att bryta sig in i brandmannens hus?
- » När Nico bestämmer det andra testet för Lea, tror du Nico tror att Lea kommer göra det?
- » När alla killarna står och tittar på Lea som ligger på spåret är det ingen som gör något, trots att alla verkar tycka det är en riktigt dålig idé. Varför tror du inte de sätter stopp för det?
- » Nu har vi pratat om varför vi inte trodde de agerade, men kan du komma på olika knep för att våga säga ifrån? Även om det känns jobbigt? Varför är det viktigt att våga säga ifrån? Och hur kan man stötta någon annan som vågat säga ifrån?
- » Varför tror du Lea går med på att lägga sig på tågrälsen? Vad händer i gruppdynamiken efter att tåget åkte förbi?

Tjejigt och killigt

- » I filmens början säger Lea att hon tycker "alla har blivit annorlunda i år". Vad tror du menar hon med det?
- » När Lea för första gången träffar killgänget blir de väldigt arga på henne för att hon är på deras flotte. Killarna är tydliga med att problemet är att Lea är tjej. I deras gäng är det bara killar. Inga tjejer är tillåtna. Hon frågar varför? Vad svarar killarna? Varför tror du att de svarar så?
- » Fundera på hur tjejer och killar vanligtvis porträtteras på film. Finns det stereotypa/typiska sätt att visa killar respektive tjejer på film? Tycker du det stämmer överens med hur det är i verkligheten?
- » Fundera på om du tror att vi i verkligheten påverkas av hur tjejer och killar porträtteras på film?

Mod

- » Lea verkar inte passa in varken hos tjejerna eller killarna, hon vill bara vara sig själv. Vad innebär det att vara sig själv? När kan det vara svårt?
- » Efter att Lea har brutit sig in hos brandmannen ljuger hon för killarna, vad säger hon att hon såg? Varför tror du hon ljuger?
- » Lea och gänget bryter sig in hos skatteverket för att stjäla Marks journaler så att borgmästaren inte kan vråka honom. Varför tror du att de vill hjälpa Mark?
- » När Mark får sina journaler av barnen verkar han inte så glad. Han lämnar sedan tillbaka dem. Varför tror du han gör så?

Filmens berättarsätt

- » Efter att Lea legat på tågrälsen sägs ingenting. Lea och Nico tittar länge på varandra och gänget cyklade sedan hem - Lea först och de andra bakom på en rad. Det är tyst hela tiden, ingen säger någonting. Vad berättar de här scenerna? Finns det fler sådana här scener där du får reda på information utan att den sägs i dialogen?
- » I filmens sista scen spelar gänget ett spratt på den "coola" tjejen. Hon som sagt att Leas kompisar är töntiga. Vad berättar den filmscenen? Och varför är den viktigt för filmens avslut.
- » Filmen slutar i en stillbild på Leas ansikte. Vad säger den bilden? Är det något som bryter av med hur vi sett Lea under resten av filmen?
- » Även musiken i sista scenen är annorlunda än den vi hört i resten av filmen, hur tror du att man tänkt när man valde den? Tillför den nånting till historien? I så fall vad? Här kan man välja att spela upp den sista scenen fast med annan musik och se vad som händer. Blev det ett annat slut?

Tips på vidare fördjupning

Hobbyhorse Revolution/Loving Lorna (Selma Vilhunen/Annika Karlsson, Jessica Karlsson, 2017)

De två dokumentärerna Loving Lorna och Hobbyhorse Revolution centreras båda kring identitetsskapande och flickors relation till hästar. I Loving Lorna möter vi 17-åriga Lorna i den gråa Dublin-förorten Ballymun. Familjen har drabbats hårt av den ekonomiska krisen. Ljuspunkten i tillvaron står deras häst Big Foot för. I Hobbyhorse Revolution får vi se hur en subkultur växt till att bli en av de mest populära feministiska rörelserna i Finland.

Tomboy (Céline Sciamma 2011)

Celine Sciammas film "Tomboy" berättar den fascinerande historien om hur tioåriga Laure en dag presenterar sig som Michaël inför kompisar i den lilla stad dit hennes familj just flyttat. En lek med identiteter och hur vi förväntar oss att en kille respektive tjej ska uppträda och bära sig åt. En kärleksfull skildring av en ung människas sökande efter vem han, hon eller hen är.

Rum 213 (Emelie Lindblom, 2017)

Det spökar på kollot. Filmatiseringen av Ingelin Angerborn populära bok Rum 213 är en mysig rysare för mellanstadiet, där spökerier blandas med korvgrillning och kompistrubbel. Blyga Elvira måste utmana sina rädslor både i vardagen med de nya kollokompisarna, och i mötet med spökflickan Mebel. Rum 213 är en spännande film som lockar till samtal om genre, vänskap och identitet.

